

РЕЦЕНЗИЯ

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

Рецензията е изготвена на основание заповед 470 от 01.06.2023 г. на ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов за утвърждаване състав на научно жури

Рецензент: доц. д.н. Любомир Димитров Любенов, Русенски университет „Ангел Кънчев“, гр. Русе

Автор на дисертационния труд: Русалин Антонов Русалинов

Тема на дисертационния труд: Управление на паричните потоци в сектора на сигурността

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд се състои общо от 239 страници. Той има въведение, три глави, заключение и литература. Дисертацията съдържа 121 таблици и 86 фигури. Списъкът на литературните източници се състои от 102 заглавия, от които 36 на български и 66 на чужд език. Правилното формулиране на научните реквизити на дисертацията и нейната структура способстват изследването по темата за управление на паричните потоци в сектора на сигурността.

Във въведението на труда правилно се обосновава изборът на темата от позицията на значимост, актуалност и перспективност на финансовата сигурност в контекста на мерките срещу финансиране на тероризма и борбата с прането на пари. Добре са формулирани обект и предмет на изследване, изследователска теза, цел, задачи и работни хипотези. Научните реквизити са конкретни и ясни, което гарантира качество.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Избраната тема на дисертацията и резултатите от представения дисертационен труд обуславят добре аргументирана актуалност и значимост на управление на паричните потоци в сектора на сигурността, респективно и търсенето на решения по дефинираните проблеми.

Положителните резултати от изследването обуславят принципното одобрение на труда като притежаващ необходимите качества на дисертация за получаване на образователна и научна степен „доктор”, както и съответствие между тема и съдържание. Общото впечатление от дисертационния труд говори за яснота на постановките в границите на ясно формулираните предмет и обект, изследователска теза, цел, задачи и работни хипотези в контекста на темата на дисертацията.

Дисертационният труд и направените изводи почиват на богата теоретична и емпирична информация, която е обработена със специализиран софтуер, с много добра илюстрация и обосновка на резултатите от изследването. Цялостната оценка на представения труд говори за добросъвестност и компетентност при ползването на информацията, с ясно разграничение на приносите на автора на изследването.

Представени са 6 публикации (2 статии и 4 доклада), които по обем и тематична насоченост отговарят на изискванията за получаване на образователна и научна степен „доктор”. Те са свързани с проблематиката на защитаваната изследователска теза, цели, задачи и работни хипотези, и представляват успешен опит за изследователска дейност. Авторефератът е представен в установената форма и съдържание. Той отразява в обобщен вид основните резултати от изследването и дава необходимата представа за теоретичните и приложни постижения на автора.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Детайлното запознаване с дисертацията позволява разкриването и формулирането на конкретни положителни резултати, най-важните от които са:

- теоретичните основи на финансовата сигурност са анализирани в контекста на нормативната база, финансовата глобализация, както и на глобално, държавно и фирмено ниво.
- осъществен е емпирико-приложен анализ на динамиката на показателите за бюджетно осигуряване на сигурността на Министерството на отбраната и Министерството на вътрешните работи на Р. България за периода 2010 - 2019/2021 г., и са съставени прогностични модели.
- съставена е методическа рамка на онлайн анкетна карта с 82 въпроса в 11 раздела за оценка на качеството и удовлетвореността от услугите по охрана и сигурност. Детерминирана е извадката на проучването.
- анализирана е зависимостта на ползването на услугата по охрана и сигурност спрямо финансовите дескриптори на респондентите. Селектирани са осем дескриптори и седем влияещи фактори, които са формирали 56 матрици за крос анализ, иконометрично оценени със специализиран софтуер - SPSS.
- изследван е дескриптивният профил на извадка от 149 анкетиращи лица. Чрез скалата на Ликерт е определено, че критерия „Цена – качество“ има най-висока и статистически значима оценка при избора на дружество за сигурност и охрана.
- апробирани са финансови и др. показатели от анкетното проучване чрез статистически методи. Оценена е ефективността, кибер сигурността, нагласите и др., към анализирани услуги по сигурност и охрана.
- формиран е авторски вербално-графичен модел на кръгооборота на паричния поток при осъществяване на частна охранителна

дейност. Ценообразуването, регулациите, персонала и вътрешна управленска уредба са детерминирани като фундаментални за осъществяване на дейността на дружествата за сигурност и охрана.

- предложените идеи и резултати са намерили отзвук и признание в специализираната научна литература чрез публикациите на автора. Те са получили публичност, а отрицателни становища по тях не са известни.
- справката с приносите е сравнително добре формулирана и синтезира постигнатите резултати.

IV. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд

Критичните бележки към дисертационния труд са във висока степен и въпроси към автора. Това е обусловено от постигнатите резултати, които със своите характеристики, конкретност и синтезираност провокират изводи, но и въпроси:

- има ли въпроси от анкетата, при които разпределението на отговорите, прави извадката непредставителна?
- какви са основните недостатъци на използваната скала на Ликерт?
- винаги и при всяка специализирана фирма за сигурност и охрана ли е по-ефективно опазването на имуществото на юридически и физически лица от сключването на еквивалентна застраховка, с полица издадена от общозастрахователно дружество?

V. Обобщено заключение и становище

Посочените положителни резултати от дисертацията на Русалин Антонов Русалинов на тема „Управление на паричните потоци в сектора на сигурността“ дават достатъчно основание за обща положителна оценка на научния потенциал и възможности за изследователска дейност. Това ми

позволява да гласувам положително за присъждане на Русалин А. Русалинов на образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.8 „Икономика”, докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка” (Финанси).

Дата: 20.07.2023 г.

Рецензент:

(доц. д.н. Л. Любенов)